

Utlåtande 2012: RIII (Dnr 311-1850/2012)

Detaljplan för Beckomberga 1:1 i stadsdelen Beckomberga, Dp 2009-16915-54

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Detaljplanen för Beckomberga 1:1 i stadsdelen Beckomberga, Dp 2009-16915-54 antas.

Föredragande borgarrådet Regina Kevius anför följande.

Ärendet

Beckomberga sjukhusområde ritades av arkitekten Carl Westman och uppfördes mellan åren 1929 och 1935. Sjukhusverksamheten avvecklades år 1995 och därefter beslutade Stockholms läns landsting att avyttra huvuddelen av sjukhusområdet i syfte att exploatera det, huvudsakligen för bostäder.

De norra, östra och södra delområdena (etapp 1, 2 och 3) är detaljplanelagda och planerna vann laga kraft år 2006, 2007 och 2012. Utbyggnaden av den norra delen är färdig och pågår för den östra delen.

Den nu aktuella fjärde etappen, som utarbetas utifrån den tidigare godkända strukturplanen, syftar till att uppföra ca 330 lägenheter i den centrala delen av det gamla sjukhusområdet. Detta sker dels genom ombyggnad av det gamla sjukhusets centrala del, dels genom att tre nya bostadshus tillförs utmed Beckomberga Allé.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsnämnden. Redogörelse för samtliga instansers yttranden, såväl inom som utom Stockholms stad, finns i bilaga 4, utställningsutlåtande.

Mina synpunkter

Planförslaget innebär att den fjärde etappen inleds i förnyelsen av Beckombergas före detta sjukhusområde och att ytterligare cirka 330 bostäder skapas.

Förslaget är välbalanserat och medför att de gamla sjukhusbyggnaderna kan omvandlas till moderna bostäder, inramade i en unik kultur- och parkmiljö. De gamla institutionsbyggnaderna har goda förutsättningar för att bli funktionella bostäder. Takhöjd och rumsstorlekar möjliggör planlösningar med kvaliteter som sällan återfinns i nyproduktion.

Projektet innehåller en fin avvägning mellan bevarande och förnyelse, där varsamma tillägg också görs av helt nya byggnader. Dessa placeras så att de kompletterar den gamla strukturen, men genom arkitektur och volym konkurrerar de inte med de ursprungliga sjukhusbyggnaderna, utan markerar istället tydligt att de är från vår tid.

Jag föreslår att kommunfullmäktige antar detaljplanen.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Plankarta
3. Planbeskrivning
4. Utställningsutlåtande
5. Genomförandebeskrivning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

De mycket karakteristiska och vackert bevuxna rastgårdarna som ännu finns kvar öster om Stora mansbo behandlas med största möjliga hänsyn. Det är därför inte lämpligt att gräva upp hela rastgårdsområdet och fålla alla träd för att anlägga underjordiskt garage. Därför bör p-normen sänkas till 0,5 och samnyttjande med arbetsplatsens garagebyggnad prioriteras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Detaljplanen för Beckomberga 1:1 i stadsdelen Beckomberga, Dp 2009-16915-54 antas.

Stockholm den

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Regina Kevius

Ulrika Gunnarsson

ÄRENDET

Beckomberga sjukhusområde ritades av arkitekten Carl Westman och uppfördes mellan åren 1929 och 1935. Sjukhusverksamheten avvecklades år 1995 och därefter beslutade Stockholms läns landsting att avyttra huvuddelen av sjukhusområdet i syfte att exploatera det, huvudsakligen för bostäder.

De norra, östra och södra delområdena (etapp 1, 2 och 3) är detaljplanelagda och planerna vann laga kraft år 2006, 2007 och 2012. Utbyggnaden av den norra delen är färdig och pågår för den östra delen.

Den nu aktuella fjärde etappen, som utarbetas utifrån den tidigare godkända strukturplanen, syftar till att uppföra ca 330 lägenheter i den centrala delen av det gamla sjukhusområdet. Detta sker dels genom ombyggnad av det gamla sjukhusets centrala del, dels genom att tre nya bostadshus tillförs utmed Beckomberga Allé.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 december 2012 att godkänna förslaget till detaljplan och överlämna det till kommunfullmäktige för antagande samt att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Helldén m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V), *bilaga 1*.

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 november 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Utlåtande

Planens syfte

Planen syftar dels till att möjliggöra omvandling av den del av fastigheten Beckomberga 1:1 som rymmer det gamla sjukhusets centrala del med de ursprungliga vårdbyggnaderna - Stora kvinns och Stora mans, administrationsbyggnaden Klockhuset, Kökshuset samt samlingssalen i den centrala gården - till bostadskvarter och dels till att möjliggöra ny bostadsbebyggelse utmed Beckomberga Allé. Planen säkerställer samtliga kulturhistoriskt värdefulla byggnader, vilka bevaras och ges skyddsbestämmelser. Totalt beräknas området rymma ca 330 nya lägenheter. Planen syftar även till att bekräfta pågående användning av Bromma sjukhus.

Planområdet

Planområdet omfattar fastigheten Beckomberga 1:1 samt mindre delar av fastigheterna

Parkträdet 1, Beckomberga 1:3 och Beckomberga 1:17. Området gränsar i väster till bostäder och naturmark i Parkträdet 2 och Räcksta 1:21, i norr till skola och bostäder i kvarteret Fornvården, i öster till Beckomberga Allé och bostäder i kvarteret Hälsovården samt i söder till den öst-västliga Follingebygatan.

Bakgrund

Beckomberga sjukhusområde ritades av arkitekten Carl Westman och uppfördes mellan åren 1929 och 1935. Sjukhusområdet innehöll byggnader för sjukvård, personalbostäder, park- och trädgårdsanläggningar samt naturområden med fornlämningar, vägstenar och de Geermoräner. Sjukhusverksamheten avvecklades år 1995.

Sedan Beckomberga avvecklats som sjukhus för mentalvården beslutade Stockholms läns landsting att avyttra huvuddelen av sjukhusområdet i syfte att exploatera området för i huvudsak bostäder. År 2008 köptes mark och byggnader i det centrala kvarteret av Riksbyggen.

De norra, östra och södra delområdena (etapp 1, 2 och 3) är detaljplanelagda. Planerna vann laga kraft år 2006, 2007 och 2012. Utbyggnaden av den norra delen är färdig och pågår för den östra delen. Detaljplanen för den södra delen vann laga kraft den 13 augusti 2012. Det nu aktuella planområdet som är den centrala delen utgör etapp 4.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan och byggnadsordning

I ”Promenadstaden – Översiktsplan för Stockholm” är Beckomberga markerat som tät stadsbebyggelse. Beckomberga ingår i ett utvecklingsbart samband mellan de viktiga tyngdpunkterna Brommaplan och Vällingby. Den föreslagna användningen av fastigheten har stöd i översiktsplanens mål.

Gällande detaljplan

Detaljplanen ersätter inom sina gränser gällande detaljplan Dp 8557, fastställd år 1990. Gällande detaljplan anger kontorsändamål för fastigheten Parkträdet 1. Det f.d. sjukhusområdet är tidigare inte detaljplanelagt.

Program

Stadsbyggnadsnämnden beslöt i april 1999 att programarbete för Beckomberga sjukhusområde skulle påbörjas. Programmet angav ändrad användning av sjukhusområdet med förutsättningar, förslag och konsekvenser av ny bostadsbebyggelse. Vidare innebar programmet en avvägning mellan bevarande och utveckling av området. I samband med programsamrådets redovisning i augusti 2003 godkände stadsbyggnadsnämnden att upprättad strukturplan kunde ligga till grund för fortsatt planarbete. Strukturplanen omfattade hela sjukhusområdet och redovisade en måttfull och anpassad nybebyggelse med ca 800 lägenheter i form av lägre punkthus i fyra till fem våningar, stadsvillor i tre våningar och radhus i två våningar. Parkering föreslogs i huvudsak ske som markparkering.

Befintliga förhållanden

Sjukhusanläggningen

När Beckomberga sjukhus byggdes på 1930-talet lades det ut i vackert jordbrukslandskap som omskapades till park. Landskapsplaneringen präglas av tillkomsttiden - formalistiska, strikta strukturer enligt 1920-talets klassicistiska ideal kompletterades med 1930-talets friare parkbegrepp. Denna brytning yttrar sig i att den i huvudsakligt symmetriska och rätlinjiga strukturen mjukades upp med friare placering av byggnaderna längre bort från den nord-sydliga huvudaxeln. Även vägnätet uppvisade avvikelser från det rätlinjiga och delar av parken lät man ha en karaktär av lättskött gräsmatta. Till befintliga landskapselement som moränhöjder och bergknallar förhöll man sig inte kategoriskt; vissa delar sprängdes bort medan andra behölls och kompletterades med ny vegetation.

Den formalistiska aspekten uppfylldes av den axialitet som präglar anläggningens centrala delar, lind- och almalléer och mer bearbetade landskapsrum som halvcirkelformade förplatser framför byggnaderna. En viktig tanke i gestaltningen var en stegrande upplevelseffekt ju närmare man kom anläggningens kärna och dess tätt grupperade, massiva bebyggelse.

Förutom att bädda in bebyggelsen och ge sjukhuset en värdig inramning utnyttjades även parken för nyttoodling. Odlingen och parkskötseln var under de första decennierna en viktig del av terapin och behandlingen.

Kulturhistoriskt värde

Stadsmuseet har bedömt att Beckomberga sjukhusanläggning äger särskilt stort kulturhistoriskt värde (grön enligt Stadsmuseets klassificering), dels det centrala sjukhusområdet, dels de enskilda byggnaderna. Stadsmuseet bedömer att administrationsbyggnaden och samlingssalen har ett synnerligen stort kulturhistoriska värde som motsvarar fordringarna på byggnadsminnen i kulturminneslagen (blå enligt Stadsmuseets klassificering).

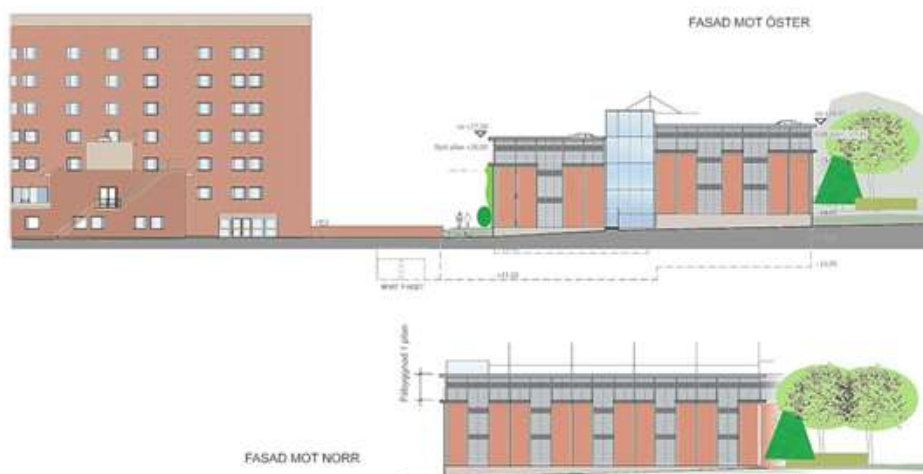
Parken sätter en viktig prägel på hela sjukhusanläggningen. Parken hade stor betydelse för patienternas terapi och rekreation då de aktivt fick ta del i dess vård och skötsel. Beckomberga har därför ett stort socialhistoriskt värde och ingår som en viktig del i Sveriges och Stockholms sjukhushistoria. Anläggningen visar bland annat på de vårdideal inom psykiatrivården som funnits sedan 1930-talet. Stadsmuseet framhåller att den centrala delen av sjukhusanläggningen (hus och park) utgör en sammanhållen och integrerad del, som har ett stort kulturhistoriskt värde (grön).

Planförslaget

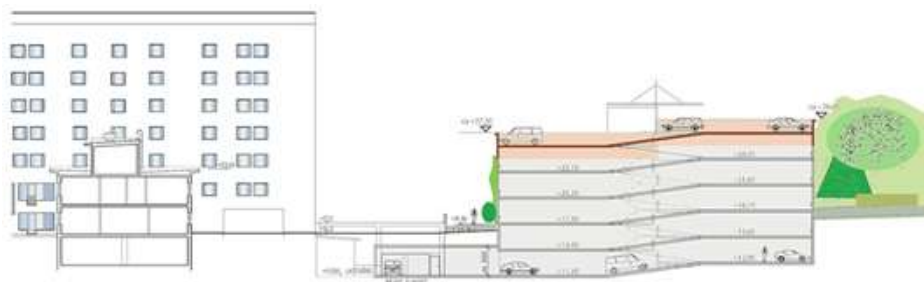
Bromma sjukhus med parkeringshus

För Bromma sjukhus bekräftas pågående användning för vård i planen, liksom för det till sjukhuset hörande parkeringsgaraget. Garaget ges en utökad byggrätt som innebär att ytterligare ett våningsplan med takparkering kan byggas. Det glasade trapphuset höjs i motsvarande grad. Inom berörd del av fastigheten Parkträdet 1 bekräftas den

nuvarande användningen dels som tillfart till sjukhusgaraget, dels som parkering.

Fasad mot öster och mot norr, med påbyggt garageplan

Sektion av garage med påbyggt garageplan

Befintliga byggnader (det centrala kvarterets fem byggnader)

Det centrala kvarterets tidigare sjukhusbyggnader föreslås omvandlas till bostadshus. Totalt ryms ca 240 lägenheter i de befintliga byggnaderna. Intill Beckomberga allé föreslås tre nya bostadshus med sammanlagt ca 90 lägenheter. Storlekar och typer av lägenheter varierar mellan tvåor till stora femmor.

Situationsplan, det centrala kvarteret

De befintliga byggnaderna, inklusive den centrala gården, omfattas i planen av bestämmelsen Q med innebörden ”Användningen anpassad till bebyggelsens kulturvärden”. Byggnaden får inte rivas och exteriören får inte förvanskas. Eventuella ändringar av fönster och dörrar skall grundas på den ursprungliga utformningen. Byggnaden skall underhållas med för byggnaden ursprungliga metoder och material på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Planen ger även rätt till viss komplettering såsom nya entréer, nya balkonger och hisstoppar som bryter igenom takfallet över både nya och befintliga hissar.

Hela centrala kvarteret, parken och de fem byggnaderna är viktiga för helheten. Två byggnader framstår som särskilt värdefulla - Klockhuset i söder och Samlingshuset i parkens mitt. Dessa kräver särskild varsam hantering. Samlingshusets funktion som auditorium föreslås behållas.

Byggnaderna ger goda förutsättningar för vackra och välfungerade bostäder. Takhöjd och rumstorlekar möjliggör planlösningar med kvaliteter som sällan återfinns i nyproduktion. De stora fönsteröppningarna ger god tillgång till dagsljus. Samtliga byggnader har generösa och ljusa trapphus som är ursprungliga. Dessa bevaras men är i behov av varsam modernisering.

Fasader

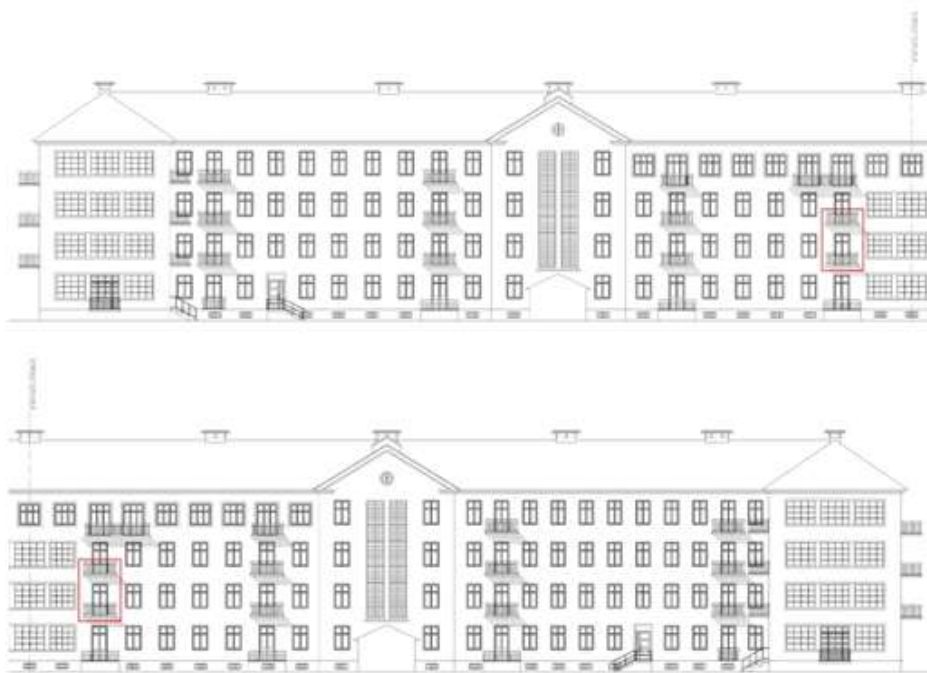
Fasaderna på Beckomberga sjukhus är delvis förvanskade genom ovarsam renovering

och ombyggnad och ambitionen är att återställa många av de ursprungliga kvalitéerna. De sent tillkomna aluminiumfönstren byts ut mot fönster i ursprungligt utförande. Entréer återställs samtidigt som modernisering möjliggör full tillgänglighet för personer med funktionshinder. Historiskt relevanta kulörer för de slammade fasaderna tas fram, så även naturmaterial som sten och skiffer. Nya tillägg i fasader underordnar sig den symmetriska monumentalitet som karaktäriserar anläggningen.

Balkonger och franska fönsterdörrar

Nya balkonger fördelas sparsamt och symmetriskt över byggnadernas fasader. Befintliga balkonger på Klockhuset har varit vägledande för gestaltningen av nya balkonger. Balkonger föreslås vara fritt utkragande utan diagonalstag. Räcken och fallskydd utförs i slankt järnsmide. Inga nya balkonger planeras för Klockhuset då denna byggnad anses särskilt skyddsvärd.

På fasaderna som vänder sig in mot den centrala gården föreslås franska balkonger ovanför de två ursprungliga huvudentréerna samt ovanför den nya entrén, centriskt placerad på fasaden. Balkongdörrar och fönsterdörrar har tät bröstning i nivå med befintliga fönster.

Fasaden på Stora mans och Stora kvinns som vänder sig ut mot omgivningen. Befintliga balkonger är inramade med rött.

*Fasaden på Stora mans och Stora kvinns som vänder sig in mot den centrala gården.
Fasadytorna närmast gavlarna lämnas fria från tillägg.*

*Gavlarna på Stora mans och Stora kvinns som vänder sig mot norr respektive söder. A
är befintliga balkonger, befintlig balkong på entréplan tas bort. B är nya fönster lika*

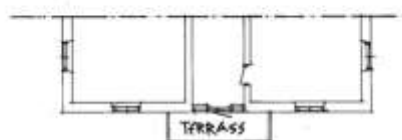
södra gaveln. C är befintliga blindfönster som ersätts med fönster.

Fasaden på Kökshuset som vänder sig mot söder, mot den centrala gården.

Fasaden på Kökshuset som vänder sig mot norr.

Gavlarna på Kökshuset som vänder sig mot öster respektive väster.

Fasad och gångstråk utmed Stora mans, mot den centrala gården

Sektion genom den ombyggda Köksbyggnaden

Nya bostadshus

Intill Beckomberga Allé föreslås nya bostadshus i tre sammansatta huskroppar. Mot

gatan är husen fyra våningar och i vinkeln in mot Stora mans är de tre våningar, båda huskropparna med en indragen takvåning. De ansluter i skala till de nya punkthusen på östra sidan Beckomberga Allé.

Husens placering och utformning syftar bland annat till att möjliggöra siktlinjer mot Stora mans befintliga fasad. Husen är placerade intill Beckomberga Allé utan förgårdsmark. Mellan Stora mans och de nya bostadshusen bildas sydvästvända gårdar.

Gatusektion vid Beckomberga Allé, med de tre nya bostadshusen i förgrunden och Stora mans i bakgrunden.

Mellan de tre huskropparna bildas två breda entréplatser mot Beckomberga Allé. De fungerar som angörning för markbostäderna i bostadskvarteren och även som accesspunkter till gårdsrummen för boende i kvarteret.

Vid kvarterets norra och södra gatukorsningar redovisar förslaget små ”torgplatser” på kvartersmark. Dessa två gathörn bedöms vara särskilt lämpliga för mindre butiker / kaféer.

I kvarterets södra del föreslås en låg byggnad som innehåller garagenedfart, miljöstation, offentlig lokal/butik samt bostadskomplement.

Gaturummet – Beckomberga Allé

Förslaget redovisar bostadshus med placering intill Beckomberga Allé utan förgårdsmark eller indrag. Entréer, lokaler och butiker i bottenvåningarna får på så sätt en framträdande betydelse för gaturummet. Längs gatan föreslås separata fält för fotgängare och cyklister. Trädplantering och allmän kantstensparkering längs gatans västra sida möjliggörs.

Vy mot nya bostadshus vid Beckomberga Allé, sedd från söder

Material

De gamla sjukhusbyggnadernas gestaltning inspirerar till kulör- och materialval i nyproduktionen. Fasader utförs i ljust eller slammat tegel. Fönster lämnar ”hål i mur” och ordnas i lugn rytm ut mot gatan. Tak och fasader binds samman med burspråk. Balkong och terrassräcken växlar mellan smide och glas. Fönsterkarmar och bågar utförs i ljusa blanka material, alternativt i trä. Entrépartier står fram med accentfärger och skärmtak. Fasad vid gatunivå och socklar urskiljs med varierat murförband.

Vy mot nya bostadshus vid Beckomberga Allé

Entréer, gårdar och uteplatser

Entréer och lokaler annonseras tydligt mot gatan. Gatufasaderna hålls fria från utstickande balkonger. Balkonglägen föreslås främst mot innergårdar och entréplatser.

Husen ges öppna ljusa gårdar. Terrasser, uteplatser och balkonger riktar sig mot Stora mans och sydvästläge. Bottenvåningarnas lägenheter får tillgång till gården genom trappa från upphöjda uteplatser.

Stora mans ursprungliga låga promenadpaviljonger återställs och utnyttjas som bostadskomplement. På varje gård föreslås små byggnader för gemensamhetslokaler kombinerat med odling. Dessa byggnader utformas som lätta delvis transparenta envåningshus.

Gård vid de nya bostadshusen

Planprocess

Planförfarande

Detaljplanen har handlagts med normalt förfarande och har föregåtts av program som godkändes 2003.

Plansamråd

Plansamrådet pågick under perioden 2011-11-11 - 2012-01-13. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset och i Blackebergs bibliotek samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, stockholm.se. Samrådsmöte hölls 2011-11-23 i Samlingssalen på centrala gården, Beckomberga f.d. sjukhus där ca 20 personer närvarade.

Utställning

Planförslaget ställdes ut under perioden 2012-06-27 – 2012-08-08. Underrättelse om utställning skickades enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen med flera. Övriga informerades genom annons i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet 2012-06-27. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset, på Vällingby bibliotek, Vittangigatan 24 i Vällingby samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, stockholm.se/detaljplaner.

Sammanfattning av inkomna synpunkter under samråd och utställning

Det är i huvudsak samma invändningar som framförts mot förslaget både under samrådet och under utställningen. Nedan följer en sammanfattning av inkomna synpunkter. De kompletta skrivelserna finns i akten.

- förslaget visar för liten respekt för kulturhistoriska värden och måste därför ändras
- de föreslagna nya husen ska inte byggas
- de nya bostadshusen är för höga, för många och felplacerade
- det är fel hustyper
- de föreslagna nya bostadshusen har för modernistiskt uttryck
- de har fel fasadmateriäl
- spara "parken" (f.d. rastgårdarna) öster om Stora mans
- för lite av "parken" sparas
- det underjordiska garaget måste utgå
- endast en nerfart till garaget, som placeras vid den södra delen
- endast en nerfart till garaget, som placeras vid den norra delen
- anordna parkeringsplatser i ett ovanjordiskt garage
- omöjliggör genomfartstrafik genom att stänga av gator för smittrafik

Planförslaget har mottagits positivt av Länsstyrelsen och majoriteten av remissinstanserna, utom av *Stadsmuseet* och *Skönhetsrådet* som avstyrker hela och delar av förslaget. *Stadsmuseet* avstyrker planen då den föreslår rivning och nybebyggelse inom värdefullt område och då föreslagna ombyggnader av vårdbyggnaderna bedöms utgöra förvanskningar av exteriören. *Skönhetsrådet* tillstyrker förslag gällande det centrala kvarteret men avstyrker bestämt nybyggnad av bostadshus och underbyggd mark för garage.

Under utställningen konstaterade Stockholm Vatten och Fortum att u-områden samt skyddsområde för befintlig tunnel saknas i enlighet med tidigare yttrande. Detta måste säkerställas i planen.

Revidering efter utställning

Efter utställning har detaljplaneförslaget reviderats enligt nedan:

- i planen införs erforderliga u-områden samt skyddsområde för befintlig tunnel.
- i planen flyttas byggrätt för ett sophus ca 5 meter österut för att komma utanför u-område.
- i planen införs m-bestämmelse för Klockhuset avseende hantering av trafikbuller för att klara riktlinjer för ekvivalent och maximal ljudnivå inomhus.
- i planbeskrivningen införs kompletterande beskrivning av "Klockhusets" ombyggnad och användning som studentbostäder.
- i planbeskrivningen införs kompletterande beskrivning av hur trafikbuller kan hanteras för enkelsidiga lägenheter i "Klockhusets".
- i planbeskrivningen införs kompletterande beskrivning av trafiksituationen på Follingebogatan och åtgärder för att minska bullerstörning från trafik.

Konsekvenser

Planen ger med sin avvägning mellan bevarande och ny bebyggelse övervägande positiva effekter. Nya bostäder i flerbostadshus ger en bättre balans i stadsdelen som helhet mellan utbudet av småhus och lägenheter vilket bör leda till en mera allsidig befolkningssammansättning. Det ger även möjlighet till kvarboende i närmiljön när äldre övergår från boende i småhus till lägenhet. De nya bostäderna får hög kvalitet med tillgång till för ytterstaden unik kultur- och parkmiljö. Kulturmiljön kan i allt väsentligt skyddas och bevaras liksom den värdefulla centrala gården.

Stadsbyggnadskontorets bedömning

Förslaget har utformats med ambitionen att sammantaget tillföra stadsdelen högre kvaliteter än den skulle få utan exploaterande åtgärder. Kontoret anser att gjord sammanvägning mellan bevarande, ändrad användning av befintlig bebyggelse och komplettering med ny bebyggelse är helt godtagbar. Förslagets skala och karaktär har anpassats till den värdefulla, befintliga strukturen i kvarteret och är väl avvägd till sin omfattning. Den föreslagna bebyggelsestrukturen utgår från anläggningens karaktär. Relationen mellan högt och lågt bibehålls, där den nya bebyggelsen underordnar sig de befintliga byggnaderna.

Det faktum att befintliga byggnader och den centrala parkanläggningen har stort kulturhistoriskt värde innebär att den nya bebyggelsen måste utformas med extra stor hänsyn och känslighet. Den föreslagna bostadsbebyggelsen innebär stora förändringar i området, men den tillkommande bebyggelsens utformning och placering grundar sig på en noggrann analys och värdering av platsen. De föreslagna nya byggnaderna ges en helt egen karaktär och volymerna konkurrerar inte med de ursprungliga sjukhusbyggnaderna, som blir fortsatt avläsbara, samtidigt som de får helt nytt innehåll. Kontoret gör bedömningen att den föreslagna förändringen och utbyggnaden kan äga rum eftersom den förenas med åtgärder som prioriterar, förtydligar och skyddar viktiga kulturvärden i området. I planen klargörs situationen för de befintliga f.d. sjukhusbyggnaderna och införs skyddsföreskrifter för värdefulla byggnader och den centrala gården.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan godkänns och överlämnas till kommunfullmäktige för antagande.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Daniel Helldén m.fl. (MP) och Sebastian Wiklund (V) enligt följande.

De mycket karakteristiska och vackert bevuxna rastgårdarna som ännu finns kvar öster om Stora mans boer behandlas med största möjliga hänsyn. Det är därför inte lämpligt att gräva upp hela rastgårdsområdet och fålla alla träd för att anlägga underjordiskt garage. Därför bör p-normen sänkas till 0,5 och samnyttjande med arbetsplatsens garagebyggnad provas.